

Symptom vid stroke

Stroke kommer ofta blixtsnabbt och inte sällan helt utan förvarning. Från att ha varit helt frisk får personen inom loppet av några sekunder eller minuter kraftiga symptom. Men det händer också att spåren av stroke växer fram stegvis under ett dygn eller ännu lite längre tid.

Stroke yttrar sig ofta som en plötslig känselnedsättning eller förlamning av kroppens ena sida, eller som förlust av synfältet i någon riktning. Talsvårigheter är också ett vanligt symptom. Det kan vara svårt att formulera ord eller att förstå vad andra säger.

I vissa fall kan insjuknandet vara mindre dramatiskt med lindriga eller till och med övergående symptom. Inte sällan sker insjuknandet under natten och personen vaknar med symptomen. En annan ganska vanlig situation är att symptomen börjar och att den drabbade då går och lägger sig i förhoppningen att de ska gå över av sig själv.

Kunskapen om att det är lika bråttom till sjukhus vid stroke som vid hjärtinfarkt är inte lika spridd. Delvis kan avsaknaden av smärtor, särskilt vid propputlöst stroke, vara orsak till att man inte blir lika oroad.

Insjuknandet är i regel smärtfritt, utom vid främst subaraknoidalblödning vars vanligaste symptom är en akut, sprängande huvudvärk, ofta i kombination med kräkningar och påverkan på medvetandet. En person med subaraknoidalblödning får en retning på hjärnhinnorna och blir ”nackstyv”, det går inte att sätta hakan mot bröstet. Eftersom blödningen kan bryta igenom hjärnhinnan och komma in i hjärnan kan vanliga strokesymptom också uppstå.

Precis som vid hjärtinfarkt är misstänkt stroke och TIA alltid att betrakta som akuta tillstånd. Det är av yttersta vikt att den som drabbas fortast möjligt kommer till akutmottagningen på närmaste sjukhus.

”Time is brain”, är ett uttryck som läkare inom strokevården använder. Det innebär att insatserna vid omhändertagandet måste ske snabbt. Skadan i hjärnan är inte fullt utvecklad direkt efter insjuknandet, utan utvecklas efter hand under de första timmarna och dygnen. Ju snabbare en diagnos kan ställas och ju snabbare patienten får behandling – desto fler liv kan räddas och desto större är chanserna att kvarstående funktionsbortfall blir få eller inga alls.

Ring **1719** till Bangkok Hospital, **032 532576** San Paulo eller **1669** Hua Hin hospital och be om en ambulans!

AKUT-testet

Ett enkelt sätt för personer utanför sjukvården att kontrollera om en person kan ha drabbats av stroke är att göra det så kallade AKUT-testet. Om en person plötsligt börjar bete sig annorlunda och man misstänker stroke ber man personen i fråga utföra följande handlingar:

A - Ansikte. Be personen le och visa tänderna.

K - Kroppsdelen. Be personen lyfta armarna och hålla kvar i 10 sekunder.

U - Uttal. Be personen säga en enkel mening som ”det är vackert väder i dag”.

T - Tid. Varje minut räknas för att rädda liv. Ju fortare behandling sätts in, desto mindre blir skadorna – ring 1719

Misslyckas personen med något av detta kan man misstänka stroke.